

Már Pesten van a hulla

A bécsi városházán Lueger volt akkor az ur, amikor vagy huszonöt esztendővel ezelőtt a hulla, pontosabban szólva a zsidó hulla, Bécsből indult el világhírű hódító útjára. Nem lehet azt mondani, hogy a nemzetközi antiszemitizmusnak ez a torzszülöttje — arról volt szó, hogy a zsidó orvostanhallgatókat el kell tiltani az előadásoktól, mert zsidó hulla nem kerül a boncaszatra — valami különösebb sikerrel szerepelt volna. A „hulla-affér“ hamarosan kikopott az antiszemitizmus fegyvertárából. Akkoriban a numerusz klauzuszoknak sem a nevét, sem a fogalmát nem ismerték sehol sem és valamire való kultúrember még álmában is szegélt volna arra gondolni, hogy percentszámokra hivatkozva lehetetlenné tegyék valakinek is tudományos pályát elvégzését.

A jó, gemütlich bécsiek, akiknek a Lueger-rezsim nem kis mértékben zavarta meg a fejüket, tulajdonképpen nem is gondoltak semmi rosszra, csak meg akarták bosszantani egy kicsit a zsidókat, akik viszont semmi egyebet sem tettek, csak éltek törvényadta jogaikkal és az ismeretlen hullákat is kiváltották és kegyelettel eltemették. A zsidók azonban nem hagyták magukat sokáig bosszantani és többet nem váltották ki az ugynevezett ismeretlen hullákat. Erre a hulla-affér még egy kis ideig vergődött, de minden életető injekció dacára is Bécs városára nézve végérvényesen kimúlt.

Közbe-közbe rövid időre Romániában és Lengyelországban ütötte fel a fejét a nemzetközi vándorútra szánt zsidó hulla, de mindenütt csufosan megbukott. Hosszu évek múlva azután — ezelőtt két és fél esztendővel — megint életre ráncigálták a másodszer is jobblétre szenderült zsidó hullát. Ezúttal azonban sokkal súlyosabb problémát gyurtak a hulla-afférből. Nem kevesebbről volt szó, mint egy burkolt numerusz klauzuszról. A jelszó teljesen megváltozott, már nem azt követelték, hogy ne váltsa ki a zsidó szentegylet az ismeretlen zsidó hullákat, hanem hogy adjon a zsidóság elegendő hullát boncolás céljaira. Már pedig hullagyártásra nincs a zsidóság berendezve és a legjobb akarattal sem tehet többet, — mint amennyit tényleg meg is tesz — hogy a nem reklámált hullákat nem váltja ki. Ez azonban nem elég, mert a jasi egyetem bonctani professzora csak azokat a zsidó orvostanhallgatókat engedí szigorlatra, akik zsidó hullát boncoltak. Mi ez, ha nem burkolt numerusz klauzusz? Csak az a különbség, hogy ez esetben nem a zsidóság percentszámától, hanem a félévénként előforduló ismeretlen zsidó hullák számától tesz függővé a szigorlatra eresztett zsidó diákok számát. A különbség nem nagy, sőt az így felállított percentszám még kisebb, mert a zsidóság inkább városi lakosság lévén, a kórházba kerülőknek a legtöbb esetben hozzátartozóik vannak, az árok-szélén elpusztult landsnorreket pedig nincs aki az egyetemi székelyekre szállítsa.

A minden országokban nemzeti alapon szervezkedett antiszemitizmus szívesen használja fel a más országok antiszemita fegyvertárából. Ez a kölcsönös segítség talán a legkérdésesebb internacionalizmus, amit éppen sovíniszták teremtettek meg. Magyarországon numerusz klauzusz van, de Lendvay képviselő ur finom szimatjával megérezte, hogy Jasiban valami olyasmiről van szó, amivel agítani lehetne a numerusz klauzusz percentszámának alábbszállítására.

Igy azután a képviselő ur gondolt egy merész és ügyes zsonglörködéssel a jasi anatómiai intézetből a budapesti képviselőház asztalára csempészte a zsidó hullát. Már Pesten van a hulla és ki tudja milyen karriér vár még rá ebben az éppen neki való időben. (—p—)

— **Reb Mayer Littwák szerelme.** Julius közepén jelenik meg Kolozsváron dr. Fürst Oszkár és Szilágyi Adolf szerkesztésében a „Zsidó Családi Naptár“ első évfolyama, melynek egyik legfőbb érdekessége dr. Vágvölgyi Lajos aradi főrabbinak a cikke. Dr. Vágvölgyi Kis József aradi tartózkodásának emlékeit eleveníti fel és közli a költőnek a „Legendák a nagyapámról“ című nagyobb szabású költői elbeszélés főhősének, Reb Mayer Littwák szerelmének gondolatmenetét úgy, ahogy Kis József annakidején Aradon elmesélte volt, de földolgozásra már nem kerülhetett. A „Zsidó Családi Naptár“ ezenkívül a komoly és tanulságos cikkeken valóságos tárháza lesz és így indokolt az az érdeklődés, amely az erdélyi zsidóság körében megnyilvánul az eddig oly nélkülözött magyar nyelvű zsidó naptár megjelenése iránt.

Tizenöt napos fogházra ítélték a zsidó templom ablakbeverőit

A Jakobovici rektor lakása és a zsidó templom elleni merénylet a hadbíróóság előtt. Az ügyész elejtette a rektor lakása elleni merénylet vádját. Az egyik védő a zsidók ellen izgatott, de megvonták tőle a szót

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári VI. hadtest hadbíróósága ma délelőtti tárgyalásán vonta felelősségre azokat a diákokat, akiket a rendőrség azzal gyanúsított, hogy az elmúlt év május 22-én éjjel két óraker revolverrel lőtték be Jakobovici rektor ablakán és ugyanazon éjszaka a Zsidótemplom-utcai ortodox templom ablakait követ zúzták be.

Elejtik az egyik vádat

A vádlott diákok, Moldován Virgil és Jonel, valamint Ciuhan Andrei a rendőrségi vizsgálat során tagadták a rektor lakása elleni merényletet, azt azonban beismerték, hogy a zsidó templom ablakait ők zúzták be kövekkel.

A mai tárgyaláson Bulbuc ezredes elnökelt, a vádat Demetrescu főhadnagy képviselte, a védelmet Román Valér ügyvéd, Statescu kapitány és Vasiliu Emil ügyvéd látták el. A tanúk közül elsőnek Vertan E. rendőrkapitányt hallgatták ki, aki részletesen vázolta az emlékezetes éjszaka eseményeit. Utána Jakobovici rektor és szobaleányát hallgatták ki tanúként, akik azonban nem tudtak személyleírást adni a személyekről és így Demetrescu ügyész tanúk és bizonyítékok hiányában a rektor lakása ellen elkövetett merénylet vádját elejtette, de a zsidó templom ablakainak bezúzása miatt műemlék rongálása címen emelt vádat a három diák ellen.

A vádlottak a tárgyaláson tagadták ezt a büncselekményt is és kijelentik, hogy az előzetes vizsgálat során csak morális kényszer hatása alatt tettek beismerő vallomást, mert azzal fenyegették meg őket, hogy ellenkező esetben háromnapos vizsgálati fogságot rendeltek el ellenük. A további tanúhallgatások során Iliés egyetemi hallgató és Grosescu repülő-főhadnagy az egyik vádlott alibi-jét igazolták.

Antiszemita izgatás a tárgyaláson

Az ügyész vádbeszédében erőlyes hangon kérte a vádlottak megbüntetését, akiknek bűnössége sze-

A nagy malomégés után

Ujabb részletek a tüzről. A jótékony Friedmann

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Friedmann-malom égése után, az összeomlott hasznos üzem romjaiból most bontakozik ki a nagy szerencsétlenség, amely nemcsak egy dolgos, jötevő, családjáért küzködő, de egyben mesterségéhez is nagy ragaszkodást tanúsító embert ért. A kár a biztosítási társulatok becselői szerint jóval túlhaladja azt az összeget, mint amire a Friedmann-cég a malmot biztosította.

Hat és félmillió lejre volt biztosítva különböző intézeteknél viszontbiztosítás útján a malom, de a kár hozzáértők szerint jóval nagyobb. Építészek véleménye szerint ma a malmot a tűz előtti állapotába, belső felszerelésével együtt, lehetetlen tizenötmillió lejnél olcsóbban fölépíteni. Ezenfelül itt van még az egyéb nagy kár is; felhalmozott lisztmennyiség, zsákok és kenyérmagvak. Önként fölvetődik a kérdés, hogy az ilyen üzemet miért nem biztosítja tulajdonosa olyan összegekre, amely megfelelően egyrészt az értékének, másrészt a tűzveszély eshetőségének. Igen ám, de a biztosítási díjtételek oly magasak, hogy azokat csak mérsékelten bírja bi a malomüzem, amely csak kis haszonra tud dolgozni. A biztosítási összeg évente így is háromszázezer lejt tett ki.

A tűz kitörése előtt

A tűz kiütése előtt a malomüzem szünetelt, csak a villany égett. Napközben a malomban 15—20 rab dolgozott, akik körülbelül 6 vagon árpát töltöttek fel. Állítólag cigarettázott egyiket rab, de az ő szigorú utasítására abba hagyták. A porfelhőben, amit a gabona feldolgozása okozott, nem lehetett látni, vajjon a cigarettá tüze végleg kialudt-e. Minden valószínűség amellel szól, hogy a tűz nem ezen az uton keletkezett. Egy másik föltevés szerint rövidzárlat is okozhatta a tűz kitörését, mert amikor a tüzet a szomszédban lakó Metia és a rendőr észrevették, már nem volt villanyvilágítás a malomban.

Metia és a rendőr azonnal felkeltették a

rinte a vizsgálat során tett vallomásaiból kétség-telenül kiderült. Román Valér dr. védőbeszédében azzal érvel, hogy ha a diákok el is hódították volna azt az inkriminált cselekedetet, akkor is csak kihágásért lehetne őket felelősségre vonni, mert a zsidó templomnak sem architektúrai, sem képzőművészeti értéke nincsen. Ugyanigy érvelt Statescu védő is.

A vádlottak harmadik védője, Emil Vasiliu ügyvéd, az „Idea Nationala“ szerkesztője, aki a kolozsvári antiszemita agitáció egyik vezére, még tovább ment érvelésében s egyszerűen kétségbe vonta a zsidótemplom középületi mivoltát. Érvelései során igen súlyos izgatató kijelentésekre ragadtatta magát, többek között kijelentette, hogy a zsidó vallásnak az országban való megtűrése nemhogy közérdeket nem szolgál, de egyenesen káros, mire az elnök felháborodva vonta meg a szót a védőtől és kijelentette, hogy nem hajlandó meghallgatni további fejtegetéseit, annál is inkább, mert az állami törvények a zsidó vallást elismerik és így előlött jogi vitának nincsen helye.

Az ítélet

Ezután ideges szóvita támadt az ügyész és a védők között. Demetrescu ügyész meg akarta győzni a védőt arról, hogy a zsidó templom éppen olyan középület, mint bármely másfajlekezet temploma, a védő azonban konzekvensül megmaradt a zsidókérdésről vallott saját egyéni teóriájá mellett. Miután az elnök nem volt hajlandó továbbra is meghallgatni a védő fejtegetéseit, Vasiliu ügyvéd bejelentette, hogy lemond a vádlottak védelméről és jegyzőkönyvben óvást emel az elnök eljárása ellen.

A perbeszéd után az elnök a tárgyalást felfüggesztette és a bíróság tagjai itélethozatalra vonultak vissza. Hosszu tanácskozás után Bulbuc ezredes kihirdette az ítéletet, amely szerint a vádlott diákokat, Moldován Jonelt és Virgilt, valamint Ciuhan Andreit vétkeseknek mondja ki és egyenkint tizenöt-tizenöt napos fogházra ítélte.

Beszélgetés Friedmann Mórral

A leégett malom tulajdonosa ma délelőtt nyilatkozott munkatársunk előtt. A dolgos, jakovabeli férfit a súlyos veszteség megviselte, de nem törte meg. A jótékony és jószívű ember bizakodásával beszélt a tűz előzményeiről.

— Délután három óraker végeztük el a munkát. Hatkor az iparkamarában érkekezleten voltam Salamon Móriccal, Molnárral, a Vécsei-cég megbízottjával, Farkassal és Kovács-csal. Nyolc óra felé hazamentem és itt azt mondták, hogy egy hivatalos bizottság árpamintát vett a raktárból és röviddel azután el távozott. Megnéztem szokásom szerint a malmot és a raktárhelyiséget, vajjon be vannak-e jól zárva. Miután mindent rendbenlővőnek találtam, hazamentem a lakásomra. Éjfél egy óraker keltettek föl a riasztó hírrel, hogy ég a malom...

A jótékony Friedmann

Friedmann, aki a legjobb malomszakértők közé tartozik, Szászrégenből került Kolozsvárra. Szászrégenben Schwarz Mendelnek volt éveken át üzemezetője. Ezerkilencszáztizenhatban kezdte meg a kolozsvári malom építését és azóta állandóan fejlesztette az üzemet, nagyobbitotta és tökéletesítette. Legutóbb már 3—5 vagon gabonát örölt ki naponta. Tavaly egyedül vállalta a kolozsvári helyőrség lisztellátásának egész évre való szállítását, az idén a Molnár és Pintur céggel együttesen dolgozott. Friedmann a zsidó hitközség példásan de-

Zsidó munkás szó értelme rejt, A szegényember, aki a polgáriassult tőzkozhatóságát, désre való alkalm gondol ezekre, ha

Kupat cholim pénztár egyetlen nak, a jövőre irat virágos szigete. részt, a táplálék Asszonya kényelm

Hogy lássa eg — tiszta ágyon, mellett. A palesztinai toszabb alkotása politikai szervezk munkásnak egye munkát végezni. munkába, a mun vel jobban tud t építeni saját inst

Egy év leforg intézmények egé ban a munkáspé Ejn Charodban helységekben ped telepeket. Két h gyógyszerek száu deztek be és M üdülőtelepét.

A Kupat Ch mostanában érke transzport pedig ták legközelebb Karevsky profess betegpénztárának között élénk érc munkáspénztár t orvosok és gyógy segítségére siesse

Igazi zsidó k limot. Gondoljuu kasztó munkára, geznek maláriás lan klímában, eg viszonyok között, ha sokan közülü pedig segítőkezet csak így tudjuk Igaz, hogy ők m betegsüjük eseté ha valük érzünk, akkor nekünk k gyógykezelésben után néhány het

Egyelőre csa rében indult me érdekében, de zsidó módra ére vések fognak tá osztályra való t rulanak a mun tápolásához.

— **Zsidó** Muresről jelen duktív ifjuság Hacair“ név a mertetni a zsid nelmet és a zs előre csak tiz Ferenc, titkára minisztrációs t hám. Az egyes remélhető, ho lesz.

— **Megke** minden évben törvények szeri kolozsvári törvé mozódása miatt meg. A bíróság netet, mert még záros határidőn ezért a törvény netelnek, mert letárgyalják. J a teljes bíróság fog tartani.

ság előtt.
ő a zsidók

ásáikból kétség-
védőbeszédében
s hővették volna
kor is csak ki-
vonni, mert a
ai, sem képző-
y érvelt Stateseu

Emil Vasiliu
szője, aki a ko-
vezére, még to-
né kétségbe vonta
t. Érvelései so-
ekre ragadtatta
e, hogy a zsidó
tűrése nemhogy
esen káros, mire
a szót a védő-
ndó meghallgatni
ább, mert az ál-
lismerek és így

Az ítélet

az ügyész és a
eg akarta győzai
om éppen olyan
szetet temploma,
gmaradt a zsidó-
teóriája mellett.
dó továbbra is

Vasiliu ügyvéd
ottak védelméről
az elnök eljá-
a tárgyalást fel-
téléhozára vo-
ás után Bulbac
helyszerint a vád-
és Virgilt, vala-
k mondja ki és
hátra ítélte.

*****

nn Vilmost, aki
ulcsát, többed-
nikődésbe hozta
omolygó füst-
lángjai mind-
nyomása gyenge
hetett utjában
tók önfeláldozó
g, hogy a viz-

Edmann Mórral

sa ma délelőtt
t. A dolgos, ja-
ság megviselte,
és jósvivü em-
előzményeiről.
végeztük el a
ában érkeztelen

Molnárral, a

ással és Kovács-
tem és itt azt
bizottság árpa-
ddel azután el-
zerint a malmot
e vannak-e jól
evőnek találtam,
li egy órákor
el, hogy ég a

Tony Friedmann

malomszakértők
ült Kolozsvárra.
nek volt éveken
száztizenhatban
m építését és
zemat, nagyobb-
bb már 3-5
Tavaly egye-
ség lisztállítás-
t, az idén a
sen dolgozott.
g példásan de-

Kupat cholim

★

Zsidó munkások találták ki a szót, de amit a szó értelme rejti, azt a szegényember sorsa adta. A szegényember, aki a dolgozik és értéket teremt, aki a polgárasult élet kényelmét, könnyű kinyújtózkodhatóságát, nyugalomát és csöndes szemlélődésre való alkalmait szerzi meg, maga csak akkor gondol ezekre, ha megbetegszik.

Kupat cholim — betegpénztárt jelent. A betegpénztár egyetlen vigasztaló intézménye a munkásnak, a jövőre irányult gondolai közepette egyetlen virágos szigete. Lehasit a maga keresetéből egy részt, a táplálékából von el, gyermeke vigaságából. Asszonya kényelméből tör le egy darabot.

Hogy lássa egyszer — ha kórság fogja ki őket — tiszta ágyon, szellős szobában, gondos ápolás mellett.

A palesztinai munkásszervezkedés első legfontosabb alkotása lett a munkáspénztár. Nem a politikai szervezkedés volt ott a fontos. A zsidó munkásnak egyetlen politikája van: zsidó munkát végezni. És mert a politika belefut a munkába, a munkás természetesen a saját ügyével jobban tud törődni és tökéletesebben tudja kiépíteni saját institucióit.

Egy év leforgása alatt a Kupat Cholim az új intézmények egész sorát teremtette meg. Tel-Avivban a munkáspénztár házat most hoztak tető alá. Ejn Charodban kórházat létesítettek, a kisebb helységekből pedig betegszobákat és gyermekágyas telepeket. Két hónappal ezelőtt orvosi műszerek és gyógyszerek számára központi raktárhelyiséget rendeztek be és Mozzahban most építik a pénztár üdülőtelepét.

A Kupat Cholim gyógyszereinek nagy része mostanában érkezett meg Drezből, egy újabb transzport pedig utban van. A németországi cionisták legközelebb elküldik a nemrégiben meghalt Karevsky professzor orvosi műszereit a munkások betegpénztárának és különböző országok cionistái között élénk érdeklődés mutatkozik a palesztinai munkáspénztár támogatása iránt. Különösen zsidó orvosok és gyógyszerészek buzgólkodnak azon, hogy segítségére siessenek a Kupat Cholimnak.

Igazi zsidó közérdek támogatni a Kupat Cholimot. Gondoljunk csak a nehéz, verejtékező, szikasztó munkára, amit palesztinai munkásaink végeznek maláriás vidékeken, számukra új és szokatlan klímában, egészen különös munka- és lakásvizonyok között, gyenge táplálék mellett. Csoda-e, ha sokan közülük megbetegsznek! Betegségükben pedig segítőkészet kell nyújtanunk számukra, mert csak így tudjuk az ujjáépés munkáját biztosítani. Igaz, hogy ők maguk, sajátukból teremtik elő a betegségek esetére szolgáló védekezőeszközöket, de ha velük érünk, amint hogy velük is kell éreznünk, akkor nekünk kell elősegítenünk azt, hogy rendes gyógykezelésben részesüljenek és hogy felépülésük után néhány heti üdülést élvezzenek.

Egyelőre csak az amerikai zsidó munkások körében indult meg erőteljes akció a Kupat Cholim érdekében, de elvárható, hogy mindenütt, ahol zsidó módra éreznek, ott ez az érzés nyomán cselekvések fognak támadni és módját ejtik annak, hogy osztályra való tekintet nélkül mindnyájan hozzájáruljanak a munkások e derék intézményének támogatásához.

— Zsidó munkásifjak egyesülete. Targu-Muresről jelentik: A napokban a zsidó produktív ifjuság egyesülete nyitott meg „Hapoel Hacair“ név alatt. Az egyesület célja megismertetni a zsidó munkásifjakkal a zsidó történelmet és a zsidó kulturát. Az egyesület egyelőre csak tizenöt tagból áll. Elnöke: Kohn Ferenc, titkára: Frits József, a kultúra és adminisztrációs ügyek intézői: Hamlet és Abraham. Az egyesület élénk munkát fejt ki és remélhető, hogy rövidesen sokkal több tagja lesz.

— Megkezdődött a bírósági szünet. A minden évben szokásos bírósági szünet, amely a törvények szerint június 15-én venné kezdetét, a kolozsvári törvényszéknél a sok peresügy felhalmozódása miatt csak a tegnapi napon kezdődött meg. A bíróság egyelőre még nem tart teljes szünetet, mert még nagyon sok olyan ügy van, amit záros határidőn belül le kell tárgyalni és éppen ezért a törvényszéki tárgyalások csak részben szünetelnek, mert a fontosabb ügyeket július 15-ig letárgyalják. Július 15-től kezdve kezdetét veszi a teljes bírósági szünet, amely szeptember 15-ig fog tartani.

Beszélgetés Európa egyik legkiválóbb gabonaszakértőjével

Josef Mautner, a Dreyfus-cég svájci vezérigazgatójának nyilatkozata a világ gabonaforgalmáról, az orosz buza megjelenésének hatásáról és a román gabona jövőjéről

(Zürich, július 3. Az Uj Kelet munkatársától.) A Zürichi-tavat körülölelő hósepék hegyek a felhők mögött elöttöz nap sugaraiban ragyognak, a tó hatalmas tükrét és a rajta himbálózó, vászonnal letakart kis vitorlások karcu testét esőcseppek ostromolják szüntelenül, a Beure au Lac terraszan szimfónikusok játszik Schubert dalait. Furcsa ebben a környezetben, ahol a levegő élesen tiszta és ahol a felszikkadó pára tropikus növények illatát hozza magával a hotel parkjából, komoly dolgokról beszélni. Egy kis sarokasztalnál ülünk azon a terraszon, amely velenceiesen szökik a zürichi csatorna felé, körülöttünk németül, angolul, franciául, olaszul és az elferdített, nyakatekert svájci németiséggel beszélgető emberek ülnek, mi pedig egy tekintélyes ösz urral magyarul beszélünk.

A Dreyfus cég

A világ gabonaforgalmának egyik igen jelentékeny részét már hosszú évtizedek óta a világhírű Dreyfus-cég bonyolítja le. Ennek a cégnek két főnöke Párisba lakik, itt van a cég központi irodája is, amely két haterleetes palotát foglal le teljes egészében, de fiókja, expozitúrái, vásárló- és eladóállomái behálózák az egész világot. A Dreyfus-cégnek hatalmas irodái vannak Londonban, Argentiniában, Ázsiában, alig van a világnak olyan talpalatnyi része, ahol Dreyfusék ne vásárolnának gabonát, vagy az arra szorulókat nem látnák el. Ezek között az expozitúrák között talán a legfontosabb földrajzi helyzeténél és a háboru óta élvezett kiváltságos viszonyánál fogva a zürichi fiók, ez mintegy előszobája a párisi központnak és a legtöbb gabonaeladás vagy vétel ezen a fiókon keresztül fut be a párisi központ hatalmas irodáiba.

A zürichi fiók, tehát a svájci expozitúra vezérigazgatója Josef Mautner, az a tekintélyes ösz ur, akivel a Beure au Lac terraszan beszélgetünk. Nincs a világon olyan nagy gabonaüzlet, vétel, vagy eladás, amiről ne volna pontos információ, sőt, mint a svájci kormány gabonaszakértője, az ottani gabonaellátásnál is fontos szerepe van. A zürichi fiókban tizenhat ember dolgozik, huszonnégy városi és tizenhárom interurbán-telefonnal, minden nap beszélgetnek Béccsel, Párisal, Londonnal és éppen most folynak a tanácskozások az irányban, hogy a cég züricht székházát rádió-telefonnal is felszereljék. Josef Mautner különben magyarországi ember, harmincöt esztendővel ezelőtt származott el mint gyakornok Budapestről, körülbelül tizenöt éve nem volt otthon, de az interjút teljes folyékonyssággal magyar nyelven adja.

— Mi a véleménye vezérigazgató urnak arról a különbségről, amely a gabonakereskedelem mostani és a háborúelőtti állása között mutatkozik?

— Egészen természetes, hogy nagyon nagy különbségek vannak, mert hiszen a világ képét a békeszerződés az új határokkal teljesen megváltoztatták. Így például a volt magyar felvidék ezelőtt nem szorult gabonaimportra, mert hiszen az alföld bőven ellátta ezt a területet élelemmel, ma azonban ez a terület Csehszlovákiához tartozik és Csehszlovákia igen nagy mennyiségben importál gabonát. Hasonlóképpen áll a helyzet más államokkal is, azonban a háborun, mint gabonaeladóállomás, legelőbbet Amerika nyert, mert hiszen most nem kénytelen az oroszországi buza hallatlanul nagy tömegével konkurrálni. Oroszország békében a világ gabonaszükségletének körülbelül a felét fedezni tudta, ma azonban nincs módjában, hogy gabonafőlölegét a világ piacára dobja. Ez magyarázza aztán azt, hogy az amerikai, de különösen a délamerikai gabona olyan hallatlanul keresett cikk, argentiniai fiókunk például óriási mennyiségeket exportál Európa felé.

— Mit vár Ön gabonakereskedelmi szempontból Oroszország bekapcsolódásától a kereskedelmi forgalomba?

Oroszországé a jövő

— Legyen nyugodt, a gabonatermelő államok tudják azt, hogy miért vonakodnak Oroszországot elismerni, vagy vele a közvetlen for-

galmat felvenni. Információink szerint, cégünknek egy főtisztviselője nemrégén járt kint Oroszországban, ott el sem képzelhető mennyiségű gabona, illetve gabonatermék és örlemény vár kiszállításra. Egészen bizonyos, hogy ha Oroszország megkezdte felszaporodott készleteinek, de csak évi termésének az exportálását, az egész világon gabona-besz lesz uralkodó és az árakat rohamosan le fogja törni. Így például Amerika is elveszti majd egyeduralmát és árszabályozó hatását, de a gabonatermő országok saját szükségleteiket is olcsóbban fogják beszerezni Oroszországban, mint amennyibe a saját maguk által termelt buza kerül.

— Milyen a magyar buza világkereskedelmi értéke?

— Tekintettel arra, hogy Magyarország csaknem legkiválóbb gabonatermőhelyeit a Bánságot és Bácskát elvesztette, a magyar buza már korántsem áll azon a nívón, amelyen a háboru előtt kétségen kívül állt. Csalódtunk a magyar buzában tavaly is, amikor az én véleményemre megkötöttük közvetlenül Bud Jánosossal, a magyar közlelemzési miniszterrel Svájc gabonaellátásának üzletét, amelyről a lapokban és a politikában annakidején sok szó esett. Kijelenthetem, hogy Bud János ennek az üzletnek megkötésénél abszolút korrektül járt el, de az a gabona, amit Magyarország szállítani képes volt, fajsúlyban, minőségben egyáltalában nem felelt meg a várakozásnak. Hogy az ideai termés milyen lesz, természetesen nem lehet tudni, de az én véleményem szerint bármennyire is jó lesz, Magyarország nem exportálhat annyi és olyan minőségű gabonát, még viszonylagosan sem, mint amilyenel és amennyivel a háboru előtt világhírű lett.

A román buza

— A román buzáról mi a vélemény a gabona világpiacán?

— Eleddig Romániának nagyrészt szüksége volt a termelt gabonájára, mert hiszen azt a mennyiséget, amelyet ezelőtt mint főlist exportáltak, ma Erdély emészti fel. Mindenesetre céltudatos gabonapolitikájával el lehetne érni azt, hogy a román buza, amely elnevezés alatt most már a Bánság nagyszerű buzáját is értjük, aránylagosan elsőrendű helyet foglaljon el a világpiaccon. Gabonapolitika alatt természetesen termelőpolitikát is és kereskedelmi politikát is értek. Én a közeli napokban egyik emberünket küldöm Romániába az ottani termelési viszonyok és a vásárlási lehetőségek tanulmányozására, mert hiszen a román buzának éppen a Balkán gabonaszegény népei felé való orientálódása igen egészséges folyamat volna. Ha meg tudunk állapodni a román kormánnyal, mi szívesen elvállaljuk a Romániában termelt fölös buzamennyiség elhelyezését.

Közepesen jó termés várható

— Milyen jelentések érkeztek vezérigazgató urhoz az ideai terméskilátásokról?

— Még nem volt esztendő, amikor ennyire bizonytalanságban vártuk volna az aratás eredményét, mint az idén. A termés általában szépen indult, különösen Délamerikából és Olaszországból érkeztek kedvező jelentések, azonban az abnormális időjárás összes számításainkat halomra döntötte. Mindazonáltal azt hiszem, hogy Európa nagyrésztében, de különösen Amerikában közepesen jó termés várható anélkül azonban, hogy az ideai aratás eredménye tulságosan éreztetné az árak esetleges lefelé való tendálásában hatását.

A pincér kalácsot tett az asztalra, Mautner vezérigazgató mosolyogva vette kezébe az egyik darabot:

— Látja, ez magyar buzából való. Hogy jövőre milyen buzából készült kalácsot eszünk, még nem tudom, mi svájciak sohasem lehetünk benne biztosak, milyen kenyeret eszünk jövőre.

Körülnéztem a terraszon, minden asztal mellett jól táplált pirosarcu svájciak ültek és pompás étvágyal uszonnáztak.

— De azért soha sem éheznek, ugy-e vezérigazgató ur? kérdeztem bucsut véve és a ragyogóan tiszta, most esőmosta zürichi utcán a város felé indultam.

Tyrnauer István

rék tagja, aki keveset beszélt, de annál többet cselekedett. Minden pénteken százhusz fonott kenyeret osztatott szíjjel a hitközségi mézár-
székben az inasok között. Ezenfelül olyan szegények részére, akik resteltek odaállani a kéregetők közé; lisztet juttatott el. Hat gyer-
mek apja.

— A munkát folytatni fogom — mondotta Friedmann a kemény és szívós emberek töret-
lenségével —, mert dolgoznom kell a családo-
mért. Tizenhatéves nehéz munkám eredményét
tíz emésztette föl.

E szavaknál azonban hangja megcsuklott...

Ha az építkezéseket azonnal megkezdik,
akkor van rá kilátás, hogy hat hónap múlva
a malom, amely Erdély egyik igen jelentős
közgazdasági tényezője, ismét működni fog.

Hadgyakorlatozik az orosz flotta

Berlin, július 3. Az orosz flotta a finn öbölben
hadgyakorlatokat végez. Kronstadtban nagy ünne-
pesség volt az Aurora páncélos és Krasnaja ágyuna-
szád külföldre elindulása alkalmából.

Beszüntették a nyomozást a Matteotti-ügyben

Róma, július 3. A Matteotti holtteste utáni
nyomozást beszüntették. A milícia július 13-án
teszi le az esküt a király kezébe.

Július 11-én lesz a kisantant konferenciája

Prága, július 3. A kisantant konferenciája
július 11-ikén lesz Prágában. Romániát Duca,
Jugoszláviát Nincsićs külügyminiszterek kép-
viselik. A konferencia a folyó nemzetközi kér-
désekkel, a kisantant tagjai közötti és szomsz-
zédai közötti viszonytal, Ausztria és Magyar-
ország szanálásával, a népszövetség ülészaká-
val, a katonai ellenőrzéssel, a leszerelés problé-
májával és a kölcsönös támogatás kérdésével,
végül a jóvátételi problémával foglalkozik.

Engedélyezték a len és kenderkóc kivitelét

Bukarest, július 3. A minisztertanács meg-
engedte a len- és kenderkóc kivitelét külön
engedély mellőzésével.

Az amerikai elnökválasztás előküzdései

Newyork, július 3. Az amerikai demokráta
konvent 42-ik elnökjelölő ülése is eredménytelen
maradt. Mac Adoc 503 szavazattal vezet. Dawes
hívei mindent elkövetnek a győzelemért. Mac Adoc
pártja eddig egy és egy negyedmilió dollárt fordít-
ott a választási költségekre. Az ilyenkor szokásos
fogadások lázasan folynak a lakosság körében és
eddig meghaladják már az egymillió dollárt.

Az új olasz kormány államtitkárai

Róma, július 3. Az új kormány az államtit-
károk számát nyolcra tízezerre emelte fel. Va-
lameenyi új államtitkár vagy fascista, vagy fascista-
barát. A Rómában megjelenő „Avanti” című lapot
a trónbeszéd ellen írott cikke miatt elkobozták.

A Keren Hajjeszód iskolákra, technikumra, egye-
temre, nemzeti könyvtárra eddig 276.000 font
sterlinget adott ki. — Erec Jiszráél lesz ismét
a zsidóság vallási és kulturális centruma.
A Keren Hajjeszód építi az országot.

SUCHARD
CSOKOLÁDÉ
HAZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE

Macdonald angol-francia uniót tervez

A londoni konferencia programja

(Páris, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Herriot szerint Macdonaldnak az a nézete,
hogy Franciaország biztonságának érdekében
a legjobb garancia egy angol-francia unió volna.
A francia miniszterelnök közölte a párisi saj-
tóval, hogy Franciaország a Ruhr-megszállás
kérdésében szabadon határoz. A két kormány-
elnök abban egyezett meg, hogy a szövetsége-
sek egyöntetűen fogják megállapítani azt a
pillanatot, amikor Németországot a népszövet-
ségbe hívják.

Az „Echo Paris” tudnivaló, hogy London-
ban már elkészült Németországot a népszövet-
ségbe hívó javaslat és az alábbiakat tartal-
mazza: Először a szakértői javaslathoz szigna-

tóriumok csatlakoznak, másodszer Németor-
szágot felszólítják, hogy tegyen eleget a javas-
latban lefektetett elveknek, harmadszer egy
bizonyos idő múlva a szankciókat megszünte-
tik, negyedszer újabb szankciókat csak akkor
léptetnek életbe, ha Németország a szerződést
durván megszegi. A jövőben Németország mu-
lasztását a jóvátételi bizottságtól független bi-
zottság fogja megállapítani és a vitákat Hágá-
ban döntik el.

A londoni konferencia kizárólag a szak-
értők javaslatának végrehajtásával fog foglal-
kozni. A konferencia előreláthatólag két hétig
fog tartani és Németországot is meghívják a
jegyzőkönyv aláírására.

A kolozsvári kerületi teniszverseny

Ma délután fejeződött be a kerületi tenisz-
verseny, melyet mindvégig óriási érdeklődés kísért.
Eredetileg három napra volt tervezve, de a soro-
lásnál valami hiba történt és ezért az elsőosztályú
férfi egyes küzdelmeket meg kellett semmisíteni,
ezáltal aztán a verseny egy nappal elnyúlt. A ver-
sénynek meg volt úgy az anyagi, mint az erkölcsi
sikere, melyért a teniszszakosztálynak,
de elsősorban Anghelottinak jár díszéret, aki fáradsá-
got nem kimélve dolgozott a verseny előkészí-
tésén és annak megrendezésén.

Hiányoztak a versenyről a régi játékosok, így
Lám Béla és a felesége, továbbá gróf Logothetti,
akik a tavalyi országos versenyen oly sikerrel
szerepeltek. Csupa új játékos szép és mindvégig
izgalmas mérkőzést volt alkalmunk látni és így
azt a meggyőződést szereznünk, hogy Kolozsvárt a
tennisz magas színvonalon áll.

Az egyes szereplőkről szólva elsősorban egy
fiatal ifjúsági játékosról, Straubról kell megemlé-
keznünk. Hihetetlen ambícióval nevezett be mind-
három osztályra. Végigjátszta az ifjúsági mérkőzé-
seket, ahol az első lett, a másodosztályú férfi
egyeset, amelyben a második lett közvetlenül Dunky
után, a férfi párost és az elsőosztályú férfi egyeset.
Rendkívül nyugodt, merész és nagyszerű helyez-
kedéssel bíró játékos ismertünk meg benne. Nem
igen lehet látni hasonló korban levőtől (alig 17
éves) ilyen stílusos játékot. Ha tovább így fejlő-
dik, szép jövő áll előtte a teniszezés terén.

Valjeanu, a férfi egyes legjogosabb aspiránsa,
szintén igen fiatal. Őt már tavaly is láthattuk,
amikor a másodosztályú egyes bajnokságát nyerte.
Az első nap még indiszponált volt és mindenki

A „Lömaan-Akkó”-akció. Az erdélyi köz-
ponti Palesztinabizottság közli: A mai napon
az alanti uraknak küldtük meg szerződés-
vezetünket, illetőleg biztuk meg őket a „Lö-
maan Akkó”-akció helyi lebonyolításával: Dr.
Markovits Ignác Oradea-Mare, Str. Pavel 7.
Nussbaum Sámuel Oradea-Mare, Cal. Doroban-
tilor 12. Dr. Kálmán Jenő Salonta-Mare, Kal-
lus Lajosné Bistrita, Rosenzweig M. Jehuda
Dej, Fixel Vilmos Reghinul-Sasesc, Grossmann
Andor Turda, dr. Lévi Lajos Jibou, Ternar
Jakab Zalau, Ujhelyi Dezső Toplita-Romana,
Sellei József Déva, dr. Herczog Sándor Arad,
Piata Plevnei 4. Cionista Iroda Timisoara, Str.
Generala Foch 54. Dr. Erdélyi Emil Targul-
Mures, dr. Fried Abraham Sighetul-Marmatiei,
dr. Goldstein Armin Somcuta-Mare, dr. Stein
Izsó Nasaud, Marton Béla Aiud, Hirsch Jabab
Baia-Mare, Dr. Fehér Ferenc Careii-Mari, Dr.
Antal Sándor Sibiu, Dr. Nobel Sándor Orsova,
Dr. Halmos Brunó Petroseni, Dr. Stern Mór
Satu-Mare, Rákóczi-u. 46. Dr. Löwenstein Lajos
Orastie, Braun Sándor Gherla, Gottesmann Vil-
mos Odorheiu, Pálffy Márton Karásebes, Neu-
mann Hugó Lugoj, Halász Adolf Gheorgeni,
Basch Jenő Viseul de sus, Dr. Ritter Sámuel
Brassó, Jeremiás Ignác Ileanda-Mare. Részt
lehet venni az akcióban oly módon, hogy a
fentnevezett urakhoz megküldött szerződés szó-
szerinti pontos másolatát a központi Palesztina-

azt mondta róla, hogy nincs kellő tréningben. Ki
is kapott Rozvántól, de a megsemmisített mérkő-
zések újrajátszásánál megtelelt a várakozásnak. A
harmadik napi játszmánál mindenki csodálta, meny-
nyire bírja a játékot. Egyfolytában játszott 5 óra
hosszat és az utolsó partiban is vezetett az egyes
döntőjében Straub ellen 2:1 arányban és még
tovább játszott volna, de a zsűri a sötétség miatt
félbeszakította a játszmát és annak újrajátszását
rendelte el. Tavaly óta sokat fejlődött.

Rozvan, aki a párosban Valjeanuval játszva
az első helyen végzett, ügyes játékos. Nagy hibája,
hogy nem fektet súlyt a stilusra és csak az ered-
ményt nézi.

A Tirscher—Szép párról csak azt mondhatjuk,
hogy a mutatott játék alapján az első hely illette
volna meg őket. Hogy nem így történt, azt csak
annak lehet betudni, hogy nem vették elég
komolyan a játékot a Valjeanu—Rozvan párral
szemben.

Az elsőosztályú női egyes győzteséről, Rozin
Katinkáról csak dicsőretekkel szólnunk. Megérde-
melten jutott az első helyre. Méltó partnere volt a
párosban a Herbai leány. Giurgiuti kapitányné,
aki a másodosztályú női egyes bajnoka lett, alig
egy éve játszik. Az Elit gárdájában jó teniszzező-
ket ismertünk meg. Köztük dr. Radnajt és
Szatmárit is és a nők közül Müllernét.

A verseny a sétatéri kioszkban rendezett ban-
kettel ért véget. Itt említjük meg, hogy a tenisz-
szakosztály közelebről országos és azután nemzet-
közi teniszverseny rendezését vette programjába.
A nemzetközi versenyre meghívják több mester-
játékost, esetleg Kehrlinget is.

bizottság címére (Cluj. Cal. Reg. Ferdinand
48.) legfőlegb f. hó 20 ikáig, valamint jegyzett
dunamonként 3 azaz három fontot előlegül,
ugyszintén telkeként, azaz 3 dunamonként
egy fontot költségekre a Marmorosch, Blank &
Comp. cluji fiókjánál levő „Lömaan Akkó”
című folyószámlára fontban ugyancsak legfő-
legb f. hó 20 ikáig befizetnek. Egyéb részle-
tekre vonatkozólag fentjelzett uraknak küldött
körlevél nyújt felvilágosítást. Erdélyrészi Köz-
ponti Palesztinabizottság.

Kigyulladt petróleumforrások. Buka-
restből jelentik: Campinában a kilencedik számú
kőolajszondát tűz pusztította el. A kár félmillió.
A Steaua Romana társaság tulajdonát képező 300-as
szonda kitért. Eddig nem lehetett megállapítani a
kitérés okait.

Csodahatású gyógyfürdő!
Erdélyi Pöstyén
Buzsa (Büdöspataka) (Szolnokdomboka - m.)
Biztos gyógyítás csusz, rheuma, köszvény ellen.
Vasuti megálló, szállodák, étterem (rituális). A
telepen állandó orvosi felügyelet

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSA”-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

Szőrmefestés és
gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT
"KRISTALY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapju
fonalfestés

Ar Uj K
na
Berkon
Fekes
Ar Uj K
je
Közveté
fé

megnyí
A stra
kérvény
ben köv
behozat
továbbá
metorsz
határoka
az elzá
megindu

táborac
gatása
pavillon
angol g
bleybe
gatásara
szálem
Paleszti
deget J
ság tagj
kár fog
kodott
tárgyak
deklódó
íránt és
fölt. E
London
megbesz
pavillon
a Szent

— O
Oprea Já
mesvári
teői kam
éviorduló
tették. A
köszöntő
mate a
zetője kö

— I
Junius 2
marosvá
az iskola
müsor ut
mult isko
kár isko
felügyelő
nök a ma
jeste ki a
kozott az
Engel Os
kola gyor
kájával.

— Ö
delelött a
fejsébbel
felvételné
diktálni,
Paultz B
aki szare
A sulyo
azonnal k
zás már
nek, mer

— M
József h
arról szá
a Hója-e
József k
Klein J
keltett, s
vette tud
eltűnt K
halva
hogy teg
valóban
ember ne
ötvenhét
rendőrség
folytatja
— E
hely) elje
kedő Nagy

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Új Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei felévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— **Elzász sikraszáll a német határok megnyitása érdekében.** Frankfurtból jelentik: A strassburgi radikális-szocialista párt sürgős kérvényt intézett a francia kormányhoz, amelyben követeli a postai cenzúra és a német lapok behozatali tilalmának felfüggesztését. Követeli továbbá, hogy minden francia kaphasson Németországba szóló utlevelet és a németországi határokat legmesszebbmenően nyissák meg, hogy az elzászi kereskedelem Németországgal ismét megindulhasson.

— **Thomas gyarmatügyi miniszter, Storrs tábornok és báró Rotschild Edmond látogatása a londoni világiállítás Palesztina-pavillonjában.** Londonból jelentik: Thomas angol gyarmatügyi miniszter újabbban Wembleybe érkezett a birodalmi kiállítás meglátogatására. Ez alkalommal Sir Renald Storrs Jeruzsálem kormányzója kíséretében ellátogatott a Palesztina-pavillonba is. Itt a két kiváló vendéget Josef Cowen, a cionista végrehajtóbizottság tagja és Mr. Leonhard Stein politikai titkár fogadták. Mr. Thomas félóra hosszat tartózkodott a Palesztina-pavillonban, ahol a kiállított tárgyakat alaposan megtekintette. Behatón érdeklődött a zsidó gyarmatosítási ügy haladása iránt és megelégedését fejezte ki a látottak fölött. Báró Edmond Rotschild, aki nem rég Londonba érkezett és dr. Weizmannal fontos megbeszéléseket folytatott, később a Palesztina-pavillont is meglátogatta és örömet fejezte ki a Szentföld iparának gyors fejlődése fölött.

— **Oprea János bankigazgató ünnepése.** Oprea Jánost, a Timisiana vezérigazgatóját, a temesvári ipari és kereskedelmi kamara elnökét, tiszteleti kamarai elnökké való választásának egyéves évfordulója alkalmából meleg ünnepelésben részesítették. A szónokok közül elsőnek Szana Zsigmond köszöntötte fel Opreát. Utána Dobrovicescu Stamatie a Banca Nationala temesvári fiókjának vezetője köszöntötte fel az érdemekben gazdag férfit.

— **Iskolai ünnepély.** Targu-Muresről jelentik: Junius 29-én délután hat órakor tartotta meg a marosvásárhelyi zsidó iskola első évzáró ünnepélyét az iskola udvarán felállított szabad színpadon. A műsor után dr. Engelberg Dezső beszámolt az elmúlt iskolaév tevékenységéről. Ezután Engel Oszkár iskolaszéki elnök köszöntte meg a jelenlévő tanfelügyelő figyelmét. Dr. Augner Jenő hitközségi elnök a marosvásárhelyi zsidók nevében háláját fejezte ki a tantestület előtt és elismeréssel nyilatkozott az iskolaszékről, különösen annak elnökéről, Engel Oszkarról, aki a marosvásárhelyi zsidó iskola gyors és biztos fejlődését mozdította elő munkájával.

— **Öngyilkos malomtulajdonos.** Tegnapelőtt délelőtt a kolozsvári Vöröskereszt-kórházba súlyos fejszéllel egy fiatal embert szállítottak be. A beteg felvételénél, amikor a szokásos adatokat kellett beiktatni, kiderült, hogy a huszoneköt éves fiatal ember Paultz Balázs mezővári malomtulajdonossal azonos, aki szarlemi bánatában revolverrel föbelötte magát. A súlyosan sebesült fiatal embert a kórházban azonnal kezelés alá vették, de az orvosi beavatkozás már nem mentette meg az öngyilkost az életnek, mert ma délelőtt Paultz Balázs meghalt.

— **Még mindig nem találták meg Klein József hulláját.** Tegnap az egyik délutáni lap arról számolt be, hogy a kolozsvári rendőrség a Hója-erdőben megtalálta az öngyilkos Klein József kiadóhivatali tisztviselő hulláját. A hír Klein József ismerősei között élénk feltűnést keltett, sőt a rendőrség is nagy csodálkozással vette tudomásul lapírtunk tévedését, mert az eltűnt Klein Józsefnek még ideig sem élve, sem halva nem akadtak nyomára. Annyi tény, hogy tegnapelőtt délután a Dónát-ut végében valóban találtak egy akasztott embert, de ezen ember nem Klein Józseffel, hanem Fritz Péter ötvenhétéves részeges munkással azonos. A rendőrség az eltűnt Klein után nagy eréllyel folytatja a nyomozást.

— **Eljegyzés.** Mandl Margitkát (Marosvásárhely) eljegyezte Grossmann Jenő műszaki kereskedő Nagyváradról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Az északamerikai ciklon.** Megirtuk, hogy Északamerikában óriási ciklon dühöngött, amely Lorainban több emberáldozatot követelt. A kormány Lorainra és Sandusky városokra hadiállapotot rendelt el. A ciklon különösen a tengermelletti furdók vendégei között pusztított nagy mértékben. Ohióban mostanában ássák ki a holttesteket a romok alól. Hivatalos megállapodás szerint száznegyven meghaltak és igen sokan súlyosan megsebesültek.

— **Csökkentik a cseh hadsereg létszámát.** Prágából jelentik: A szenátusnak múlt hó harmincadikán tartott ülésén elfogadták azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében a csehszlovák hadsereg létszámát 1924 szeptember harmincadikától 1927 október elsőjéig százötvenezerről százhuszezerre apasztják le.

— **Szabó Vincéné öngyilkosságát kísérelt meg.** Néhány nappal ezelőtt számoltunk be olvasóinknak, hogy a méregkeverő özvegy Szabó Vincéné a kolozsvári törvénytörvényes életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítéletet alig néhány napja hirdették ki és ma már újra hallat magáról Szabó Vincéné. Ma délelőtt a szolgálatot teljesítő fegyházor Szabó Vincéné cellája előtt artikulálatlan hangokra lett figyelmes. A cellajtót felnyitva, a cella lakóját göröcsök közt fetrengve a földön találta. Az ügyészségről azonnal telefonáltak a mentőknek, akik Szabó Vincéné a belgyógyászati klinikára szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak. Az orvosi beavatkozásának rövid időn belül meg lett az eredménye, mert a méregkeverő hamar visszanyerte eszméletét és a hozzáintézett kérdésekre már válaszolni is tudott. Szabó Vincéné nem akarta elárulni, hogy öngyilkosságát kísérelt meg, hanem a megszokott konok tagadásával próbált a hozzáintézett kérdések elől kibújni. Az orvosok határozottan látták a mérgezés körülményeit fenforogni, de nem bírták megállapítani a mérgező anyag, amely a hirtelen rosszulléte okozta. Hosszas faggatás után Szabó Vincéné rosszullete okául azt hozta fel, hogy egyik rabtársnőjétől egy csésze aludtejet kapott, minek elfogyasztása után erős gyomorgöröcsöket érzett. Szabó Vincéné még a ma délelőtt folyamán visszazsárolták a fegyházba, mert állapotában lényeges javulás állott be. Valószínű, hogy Szabó Vincéné a már ismert módon öngyilkosságát akart elkövetni, mert a tárgyalás előtt néhány héttel már egyszer próbálkozott ezzel a gondolattal, de akkor idejében megakadályozták. De nem lehetetlen az sem, hogy az egész gyomorgöröcs-históriát csak szimulálta és a betegség ürügye alatt akarta a fegyház kemény fekvőhelyét a kórház puha ágyával felcserélni.

— **Csernovitzi betörőket keres a kolozsvári rendőrség.** Ma délelőtt a kolozsvári rendőrség a csernovitzi rendőrségtől távirati értesítést kapott, amelyben értesítik, hogy Schults Károly ottani ékszerszövőkereskedő üzletét kirabolták és a tettesek a rablott zsákmánnyal a várost elhagyták. A csernovitzi rendőrség megállapítása szerint a betörők ketten voltak és feltűnően elegánsan öltözöttek. Minden jel arra vall, hogy az elegáns betörők a csernovitzi rendőrség üldözése elől Erdélyben akarnak elrejtőzni. A kolozsvári rendőrség a körözölve alapján bevezette a nyomozást.

— **Betörőt fogott a bánffyuhnyadi csendőrség.** Ma délelőtt két csendőr kíséretében hozták be Kovács Alexandrut a kolozsvári ügyészségre. Kovács Alexandrut, aki régóta körözött betörő, a bánffyuhnyadi csendőrség tartóztatta le. A csendőrség azt is kiderítette, hogy Kovács hat hónappal ezelőtt nagymennyiségű lopott dolgot adott el Petras András bánffyuhnyadi vasuti munkásnak. A kolozsvári ügyészség utasította a bánffyuhnyadi csendőrséget, hogy orgazdaságért Petras Andrást is tartóztassák le és hozzák Kolozsvárra.

— **A marosvásárhelyi héber óvoda évzáró ünnepéje.** Targumures-Marosvásárhelyről jelentik: Az itteni héber óvoda évzáró ünnepéje múlt hó 29-én, vasárnap délelőtt zajlott le a színházban. A kedves apróságok előadása és játéka a zsufozás megtele színház hallgatóságára nagyon kedvező benyomást tett. A gyermekek tiszta héber nyelven adták elő az összes számokat, ami Hirschhorn Bozsa óvónő érdeme. A kiváló óvónő fáradságát nem kimélve, nagy türelemmel oktatta héberre a gyermekeket. Meg kell emlékeznünk Horvát Ármiról is, aki a vásárhelyi óvoda anyagi helyzetét szinte egyedül konszolidálta. Sok érdeme van az óvoda körül még Wender Dávidnének és dr. Engelberg Dezsőnének, akik minden igyekezetükkel dolgoztak az óvoda fejlődésén.

— **Rituális gyilkosság helyett sikkasztás.** Berlinből írják: Még az általános német választások előtt az országos fajvédő párt kirendelte Hermann Károly fajvédő agitátort Brémába, hogy az ottani fajvédőjelölt mellett korteskedjék. Hermann megjelent Brémában s csakhamar hatalmas antisemitizmus agitációt fejtett ki. Az ugynevezett antisemitizmus heccet majdnem naponként megismétlődtek s verakedésről meg botránnyokról kellett a helyi lapoknak beszámolni. Hermann a választás előtt néhány nappal azonban eltűnt a városból. Senki se tudta ennek okát megmagyarázni. A fajvédők némi habozás után kiadták a jelszót: „A zsidók gyilkolták meg! Rituális gyilkosság történt!” Eleinte nem hederítettek a jelszóra, de minthogy Hermann Károlyt mindenfelé keresték s nem találták, az egyszerűbb emberek hitelt adtak a népbolondítók beszédének. „Világos, hogy csak a zsidók gyilkolták meg Hermann, — írja a brémai fajvédő újság — hiszen csak a zsidóknak kellett tőle félniük... Az okozati összefüggés egész nyilvánvaló! Nem értjük, hogy a hatóságok még eddig egyetlen egy zsidót sem tartóztattak le.“ A hatóságok csakugyan megindították a nyomozást, de nem a rituális gyilkosság szempontjából, hanem azt akarják kipuhatolni, hova tűnt el a fajvédő agitátor? A detektívek hetekig kutattak, míg végre kiderítették az igazságot. Hermann Károly összeszedte a fajvédő párt kortespenzeit és ezzel tűnt el Bréma városából. Először Berlinbe ment, ott nagyokat mulatott, majd Porosz-Szilézia egy kis városában húzta meg magát, ahol régi ismerőseinél éldegélt. Noha tudta, hogy mily híreket kolportáltak róla Brémában, nem jelentkezett. Mikor a detektívek letartóztatták, nem ellenkezett s őszintén megvallott mindent.

— **Az Universitatea lett a kerület bajnoksapata.** Az Universitatea a KKASE felett aratott mai 1:0 (0:0) győzelmével a kerület bajnoksapata lett. A mai mérkőzés a felzáró pálya miatt nélkülözötte a megkívánt nívót. A kereskedők csapata szívesen védekezett és mindent elkövetett, hogy az utolsó helyre való jutástól megmeneküljön, de az Universitatea gólképesebb csatársora Deutsch Simivel az élén, különösen a második félidőben megadásra kényszerítette a kereskedő csapatot. A mérkőzést Pop bíró vezette.

— **Elfogták a Verböczy-utcai rablőgyilkost.** Budapestről jelentik: Pollák János Verböczy-utcai lakos gyilkosát Csap Gyula huszoneköt éves törökszentmiklósi munkás személyében elfogták. Csap kihallgatása során elmondotta, hogy Pollákkal lakásán vacsorázott meg, azután lefeküdt. Éjfélkor el akart menni, de a beteg hajlamu Pollák erőszakoskodni kezdett vele, mire ő nadrágja zsebéből kihuzott egy konyhakést és beledöfte Pollákba, aki azonnal meghalt. A gyilkosság után áldozatának óráját, láncát, gyűrűjét és pénzét magához vette, a véres kést pedig a Dunába dobta.

* Minden irányból közvetlen gyorsvonatok Pöstyénbe, ahol ismét a régi elite nemzetközi közönség található, mert ma már Pöstyén olcsóbb a világ bármely más furdójénél. Felvilágosítások telefonon is Rózsa-drogéria Cluj, Strada Londrei 21., ahol eredeti pöstyéni iszapkecska is kapható házikurára.

Kötött harisnya minden színden 25 lei

Flohr-harisnya minden színden 44 lei

NAGY HARISNYA-VÁSÁR

Muszlín-harisnya divatszínden 58 lei

Cérna-muszlín minden színden 90 lei

MÉLYEN LE-SZÁLLITOTT ÁRAKKAL

Selymfátyol minden színden 125 lei

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárúknban óriási választék! A legjobb harisnyak csak BLATT-nál kaphatók!

tervez

másodszor Németországban eleget a javaslatot, harmadszor egy konferenciát megszűntetnek, de csak akkor kötnek szerződést Németország mutatótól függetlenül és a vitákat Hagá-

szó kizárólag a szakmai hajtásával fog foglalkozni, tehát két hétig a tárgyat is meghívják a

verseny

es kellő tréningben. Ki megsemmisített mérkőzés a várakozásnak. Mindenki csodálta, mennyire gyorsan játszott 5 óra alatt is vezetett az egyes 1 arányban és még a szűri a sötétség miatt is annak újrajátszását is megengedték.

Valjeanuval játszott a játékos. Nagy hibája, hogy a csapra és csak az ered-

es csak azt mondhatjuk, hogy az első hely illette az így történt, azt csak a győzelem nem vették elég gyorsan — Rozvan párral

es győzteséről, Rozvan szólhatunk. Megérdemelt partnerre volt a Giurgiuti kapitányné, és bajnoka lett, alig két órájában jó tenniszesezőtők dr. Radnajt és Müllerent.

szekben rendezett bankját meg, hogy a tenniszegyes és azután nemzetközileg vette programjába. Hívják több mester-

Reg. Ferdinand meg, valamint jegyzett meg fontot előlegül, az 3 dunamonként armorosch, Blank & „Lömaan Akkó“ ugyancsak legfőbbek. Egyéb részletek uraknak küldött Erdélyrészi Köz-

umforrások. Bukarest kilencedik számú el. A két félmillió. Adjonát képező 300-as tett megállapítani a

gyógyfürdő!

Pöstyén

szolnokdeboka - m.) a, közzvény ellen. terem (rituális). A felügyelet

SA"-T!

48 és 6 - 65

gyapju alfestés-

KÖZGAZDASÁG

A nagyipar és a kolozsvári mintavásár

Megállapodás a helypénzek nagyságáról

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyiparosok országos szövetségének kolozsvári szervezete szerdán délután tartott ülésében igen fontos kérdéseket tárgyalt. Az értekezlet elsősorban a nagyiparosoknak a kolozsvári árumintavásáron való részvételét vette tárgyalás alá. Az értekezlet résztvevői megállapították, hogy az árumintavásár helypénzei igen magasak. A helypénzek magasságát annál is inkább súlyos tehernek érzi a nagyiparos, mert meg kell állapítani, hogy a kiállítás rendezése ezideig nem gondoskodott eléggé a propaganda intenziválásáról s így megfelelő propaganda hiányában a mai nehéz viszonyok között tulajdonképpen jár a kiállításnak a mintavásáron résztvevőik. Az ülésen résztvevő kamarai megbízottak a nagyiparosok állásfoglalásával szemben megállapították, hogy a mintavásár előkészületi munkálatai már eljutottak abba a stádiumba, mely lehetővé teszi, hogy a kamara intenzívebbé tegye a mintavásár érdekeiben kifejtendő propagandát. A kamara elnöksége mindent elkövet, hogy a mintavásár bevételi forrásait megszorítsa, a jövedelmeket fokozza

és ezeknek kapcsán bizonyos enyhítéseket adjon a helypénzek tekintetében.

A nagyiparosok szövetsége Diamand Izsót, dr. German Laurentet és dr. Böszörményi Sándort megbízta azzal, hogy a kamarának ma, csütörtökön tartott árumintavásári intézőbizottságának ülésén a mintavásár módjaitra vonatkozólag és a nagyiparosok részvételének kérdésében megállapodásokat létesítsen.

A ma, csütörtökön tartott kamarai értekezleten sikerült is megállapodásra jutni, amely szerint, ha a helypénzekből ötszáz ezer lejnél nagyobb összeg folyik be, akkor az ezenfelül befolyt helypénzekből megfelelő százalékban, legfeljebb azonban ötven százalékig, a mintavásár vezetésére a kiállítás részére visszafizetéseket fog eszközölni. Ugyancsak kimondotta az értekezlet az UGIR elnökségének javaslatára azt is, hogy minden pénteken délután a mintavásári propaganda intenzív tétele érdekében üléseket fog tartani, melyre meghívja a sajtó képviselőit és informálni fogja azokat a mintavásár előkészületeinek minden stádiumáról.

♦♦♦♦♦
A szamosvölgyi vállalatok a tarifakedvezmény kiterjesztéséért. A szamosvölgyi iparvállalatok a kolozsvári kamarához azzal a kéréssel fordultak, interveniáljon annak érdekében, hogy a szamosvölgyi vasút ugyanolyan tarifa mellett bonyolítsa le a szállításokat, mint a CFR. Kérte továbbá a kamarától az intervenciót arra nézve is, hogy az iparpártolási kedvezményekben a vállalatok számára biztosított negyvenöt százalékos tarifakedvezményt a szamosvölgyi vasút is adja meg a vállalatoknak.

Julius 22-én alakul meg a dévai iparkamara. A dévai iparkamara, melyet a kormány eddig az aradi ipar és kereskedelmi kamara fenntartása alatt lévő Hunyad-, Alsófehér- és Krassószörényvármegyék kereskedő és iparos közönségének védelmére rendelt el felállítani, e hó 22-én tartja meg alakuló közgyűlését. Mint értesülünk, a dévai kereskedők és iparosok már összeállították a vezetőség listáját. A románság és a kisebbség között teljes a harmónia s így várható, hogy a közgyűlés minden incidens nélkül fog lefolyni.

A csehszlovák bankjegyek huszonkét százalékos ércfedezete. Prágából jelentik: A csehszlovák bankjegy hivatal nemrégette közzé legutóbbi hivatalos kimutatását a csehszlovák bankjegyek ércfedezetének mennyiségéről. A kimutatás szerint a bankjegyek ezidőig huszonkét százalékos ércfedezettel bírnak.

A Rotschild-csoport megvásárolta a karinthiai magnéziumtelepeket. Bécsi jelentés szerint a Rotschild-csoport megszerezte egy amerikai konzorciumtól a karinthiai magnéziumtelepeket. A tranzakcióban a Hitelbank, a Creditanstalt és a Niederoesterreichische Eskomptgesellschaft is részt vesz.

Uj személydijszabás a MÁV-nál. Budapestről jelentik: Julius elsejével a MÁV. összes vonalain az aranykorona paritásának megfelelően ötven százalékkal emelték a személydijszabást.

A kormány intézkedései a lej esése ellen. Bukarestből jelentik: Tegnap reggel a pénzügyminisztériumban fontos tanácskozások voltak a pénzügyminiszter és M. Oromolu, a Banca Nationala kormányzója között. Értesülünk szerint a hosszas tanácskozások tárgyát a lej rohamos esése képezte. Bratianu Vintila pénzügyminiszter szerint bár az újabb esés nem bír tulságos fontossággal a belföldi gazdasági életre, mégis szükséges annak lehetőség szerinti megatlása. A tanácskozás eredménye, hogy a tőzsdetanácsok és devizaközpontok működését ezután a pénzügyminisztérium fokozottabb mértékben fogja ellenőrizni. Ennek érdekében elhatározták, hogy a nemzeti bank devizakészleteit a piacra dobják s ezzel ellensúlyozni fogják a külföldi devizák rohamos emelkedését.

Hét órákor kell zárni a kolozsvári üzleteket. Gritta prefektus mai rendelettel az üzletek záróját esti 7 órában szabta meg. A rendelet ellen vétőket szigorúan fogják büntetni. A kolozsvári kereskedők közül különösen a fűszerkereskedőket a rendelet igen súlyosan érinti.

Napirenden a behozatali vámok revíziójának kérdése. Bukarestből jelentik: A legfőbb vámbizottság folytatta munkáját, amely több árucikk tarifamódosítására vonatkozott. A bevételi vámok emelésére vonatkozólag foglalkoztak a gyáriparosok javaslataival. Határozatot még nem hoztak.

A külföldi postai tarifákat aranyfrankban fogják megállapítani. Bukarestből jelentik: A lej esésével kapcsolatban a postaigazgatóság a nemzetközi tarifák revízióját vette tervbe. Valószínűleg aranyfrankban fogják ezután a postai tarifákat külföldre megállapítani. Az aranyfrank árfolyama 50 lejből lesz megállapítva.

Küszöbön az új kenyérrendelet. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács mai ülésén foglalkozni fog a lisztexport kérdésével és egyben letárgyalja az új kenyérrendeletet is.

A mai valutapiac

A délelőtt folyamán a piac szilárd volt, de a délután folyamán lanyhulás állott be, ami a kereslet csekély voltával magyarázható, szemben a kimélet élénkségével. Az áruk a következőképpen alakultak: Osztrák korona 288—293, magyar korona 333—340, cseh korona 725—728, svájci frank 44-10—45-30, francia frank 13-75—13-85, dollár 247-00—248-00, font sterling 1070—1080, olasz lira 10-70—10-80.

Valutapiac július 3-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1300, Berlin —, London 1075, Newyork 248 00, Róma 1075, Zürich 44-00, Bécs 35-00, Prága 715, Budapest —, Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 88-00, marka —, leva 158, török lira 120, font sterling 1060, francia frank 1300, svájci frank 44-00, olasz lira 10-30, drachma 400-00, dinár 275, dollár 244-00, lengyel marka 47, osztrák korona 36-00, magyar korona 34-00, cseh korona 745.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 134-50—134-50, Amsterdam 211-80—211-80, Newyork 561-75—561-75, London 2433-00—2432-5, Páris 2910-00—2895-00, Milano 2420—2413-75, Prága 1659-00—1659-00, Budapest 67-50—67-50, Belgrád 660-00—660-00, Bukarest 227-50—227-50, Varsó —, Bécs 7915—7915.

SPORT

Hagibbor—Universitatea bajnoki mérkőzés lesz vasárnap. Ezzel a mérkőzéssel az ezévi bajnokság befejezést is nyer.

Végetért a kerületi teniszverseny. A sötétség miatt tegnap félbeszakított játzmákat ma játszották le, amelyek alapján az I. oszt. férfi egyes győztese Valjeanu lett Straubbal szemben. A vegyes párost a KAC színeiben induló Szép Béla—Matusowszky Dodi pár nyerte a Valjeanu—Herbay párral szemben.

Külföldi eredmények. Bécs: Amatör—Hertha 3:1 (2:0). Viena—Semmering 2:1 (0:0). Wacker—Hakoah 3:1 (2:1). Meglepetés. A Hakoah több tatalékkal játszott. Rapid—WAF 3:2 (0:1). Admira—Ostmark 2:2 (2:1). Krakkó: Krakkó válogatott—Konstantinápoly válogatott 2:0. Lodz: Lengyelország—Törökország 2:0. Chemnitz: MTK—Ballspiel (Chemnitz) 4:0 (4:0). München: München—Nürnberg és Fürth kombinált 3:2 (2:2).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sch. Dezső, Chiochis. 1. Ha sékelt akar gyűjteni, írja össze a községben lakó összes 18 éven felüli férfiakat és nőket, akiket azután felszólít, hogy a zsidó néphez való tartozásuk dokumentálására fizessék le a sékelt. Minden sékelizetnek ideiglenes nyugtát ad, a listákat pedig a pénzzel együtt beküldi az E. Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodájához (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.), amely hivatalos sékelnyugtákkal fogja az ideiglenes elismervényeket becserezni. 2. Spanyolország azonnali állampolgárságot, önálló egyetemet, teljes egyenjogúságot és gazdaságpolitikai megkönnyítéseket ígért az esetleg visszatelepülő zsidóknak. De mert az inkvizíció óta Spanyolország chérem alatt van, a zsidók nem igen hajlandók a spanyol kormány felhívására reagálni. 3. Az előbb elmondottak után erre a kérdésre fölöslegessé vált ugyan a felelet, mégis közöljük, hogy Bukarestben van spanyol konzulátus.

K. Ferenc, Sanisla. Levelét illetékes helyre juttattuk.

S. A. Zellig, Bratca. Nem értjük, miről van szó. Tessék részletesebben megírni.

Tiltakozás a talpfakivitel beszüntetése ellen

(Cluj-Kolozsvár, július 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerda délután az UGIR kolozsvári tagozatának ülésén az ülésen résztvevők foglalkoztak a munkásbiztosítás autonómiájával kapcsolatos legfőbb tanács péntek délután megtartandó értekezletével és utasításokat adtak arra nézve, hogy az Enescu vezérgazdátó elnökle alatt összeülő tanácsban a nagyiparosok szövetsége részéről az értekezleten résztvevő Böszörményi Sándor dr. milyen álláspontot foglaljon el. Az értekezlet kimondotta, hogy az új autonóm ügyvezetésnek a legfőbb tanács ülésén az 1923. évi március 31-iki összefoglaló mérleg kritikájánál azt a felfogást kell érvényesítenie, hogy a mérleg végleges elfogadása halasztassák arra az időre, amikor a munkásbiztosító pénztárak mellé most felállítandó autonóm-bizottság az egyes pénztárak mérlegeit 1918-tól kezdődőleg átvizsgálta és a próbálta.

Az értekezlet kimondotta továbbá, hogy a szövetség tagjai a kivitel szabaddátétele érdekében egyéni óhajukat részletes jelentés alakjában elkészítve juttassák a szövetség igazgatóságához, hogy a szövetség a pénzügyi kormányzatnál ezen jelentések alapján új intézkedések kivívása érdekében a megfelelő lépéseket megtehesse.

Nagy lehangoltsággal állapította meg a szövetség, hogy egyes bukaresti lapok híradása szerint a minisztertanács a talpfakivitel teljes betiltása mellett foglalt állást ahelyett, hogy az eddigi rezsím helytelenségét belátva, inkább a kivitel fokozva, a tölgyfa kivitelét is engedélyezte volna.

Csökkentették a nagybánya—szatmári vasutvonal teherforgalmát. Szatmárról jelentik: A szatmári, illetőleg szamosvölgyi fatermelők és fakeskedők legnagyobb sérelmére a CFR. igazgatósága elrendelte, hogy a nagybánya—szatmári vonalon eszentul naponta csak két tehervonat járhat, összesen negyven tengellyel, ami napi husz kocsinak felel meg. Ugyanezen rendelkezés szerint a szamosvölgyi vonalra csak egy tehervonatot állítanak ki naponta. Szinte fölösleges hangsúlyoznunk, hogy a fatermelők szállításának főszezonjában ez a rendelkezés a legsúlyosabban sérti a fatermelők és fakeskedők érdekeit, annál is inkább, mert Eszakrománia fakeskedelmének és faexportjának legnagyobb része a nagybánya—szatmári vonalon bonyolódik le. E két vonalon lebonyolódó szállítási lehetőségek eddig is minimálisak voltak és ahelyett, hogy a CFR. ezen a helyzeten javított volna, új rendelkezésével még súlyosabbá teszi az eddigi állapotot. Mint értesülünk, az erdélyrészi faegyesület szatmári körzete erélyes fellépéssel igyekszik az illetékes körök a rendelet visszavonására kényszeríteni.

A „Hess” cukorkagyár tőkeemelésé se. Bukarestből jelentik, hogy a brassói „Hess” Első Erdélyi Cukorka- és Csokoládégyár Részvénytársaság engedélyt nyert alaptőkéje felemelésére.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Othello — Sereghy Andorral. Ijesztően üres padsorok előtt pergett le tegnap este az Othello előadása. Othellót Sereghy Andor, az aradi színház művésze alakította. Orgánuma kellemes, de játéka még nélküli azokat a kvalitásokat, melyek klasszikus szerepek játszására predesztinálnák. Desdemona szerepét ezúttal Könyves Tóth Erzsébet alakította. Egyéni bája, tehetségének szuggesztivitása a legszebb jövőre jogosítja a fiatal művésznőt.

— **Fergács Sándor** színiiskolát nyit. Fergács Sándor, a Magyar Színház kiváló drámai művésze az erdélyi magyar színészgeneráció szükséges utánpótlásának az érdekében színiiskolát nyit Kolozsváron. A kitért színész, akinek teoretikus kvalitásai is elsőrangúak, egyelőre hathetes kurzust tart a nyári szünet alatt, amely kurzuson akadémiai módszerrel készíti elő tanítványait a színészi pályára.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek - Diadalmas asszony. (14-edszer. Tompa Béla vendégjátékával. Sorozatszám 455)

Szombat d. u.: Kék postakocsi. (Operette újdonság 47-edszer. Mérsékelt helyárral. Sorozatszám 456)

Szombat este: Marinka a táncosnő. (14-edszer. Tompa Béla vendégjátékával. Sorozatszám 457)

Vasárnap d. u.: Falu rossza. (A nagykapusi falusi műkedvelők előadása kalotaszegi népviseletben, kalotaszegi lakodalmi szokásokkal. Legényes-tánc és Ötös-tánc. Mérsékelt helyárral. Sorozatszám 458)

Vasárnap este: Falu rossza. (A nagykapusi falusi műkedvelők előadása. Rendes helyárral. Sorozatszám 459)

Hétfő: Kis király. (Tompa Béla vendégjátékával. Sorozatszám: 460)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Péntek, július 4. *A dajkák forradalma. Forgószél kisasszony.* Pikáns vígjáték 8 felvonásban. Főszerepben Ossi Osvolda és Lucy Daraine.

Uránia-Mozgó: Péntek, július 4. *A megszedített oroszlán.* Rendkívüli kalandor dráma 6 felvonásban. Főszerepben lovag Ivan Raicevici.

Ha művészi kiváló!

butort, zongorát

Marosvásárhelyre SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. Butortermelt szialosok turnuszok feltekel legolcsóbban itt szerzhetik be

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött- és diszmutárukat legjobban **KICSIBEN**

Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,

Strada Regina Maria 13.

Gyermekkoscsik és kofferárak teljes kiárusítása

A Kolozsvári CZELL sörfőződe világos

„URSUS“ sőre

a közönség legkedveltebb itala

Villamos főzőrud fűtőbetét nélkül. Német szabadalom. Javítást soha nem igényel. — Minden világítási konnektorhoz bekapcsolható. A legkevesebb áramot fogyasztja. 1 liter vizet 3—4 perc alatt felforralt bármely edényben. Háztartások, orvosok, fogtechnikusok, fodrászok, gyógyintézetek, agglagények részére szájöblítéshez, kéz- és fejmosáshoz nélkülözhetetlen. Darab ára 280 lei. Gyári képviselet:

Pallos & Markó okl. gépészmérnököknél Cluj, Str. N. Iorga (Jókai-u.) 7.

Telefon 650. Vízszinteladónak engedmény. 20 lei posta- és csomagolási díj ellenében utánvétellel megküldjük

NE FÉLJEN! Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

LÁDAGYÁR Pókát Egeres

Mindenféle ládákat és fadobozokat összeszerelési és az üres részekben megrendelésre azonnal készült és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Cluj, Strada Corneanu! (volt Kajánóti-u.) 1 szám

A nyári divat

legszebb anyagai, eredeti sweizi grenadinok, nyersselymek, foulárdok izléses választékban

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piața Unirii No. 12!

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța direkt **Newyork**

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj Rador

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Az „UJ KELET“ könyvosztálya

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Egyszáz lej értékű könyvet kap **ingyen** den előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

I. csoport:

- Sch. Alejchem: Leégett nemeselek (Kötve. Novellás könyv)
- Ujvári: Bosszuálló Isten (Regény)
- Goldschmidt: Egy zsidósors** (Amatőr példány. 3 kötetes regény)
- Gizskalay: Titok. (Egyfelv. dráma)
- Agnon: És a meggörbedt kiegyenesedik. (Regény)
- Nordau: Dr. Kohn. (4 felv. dráma)
- Biró Lajos: A zsidók utja. (Tanulmány)
- Gizskalay: Támár.** (Amatőrpéldány. Bibliai regény)

Ezt a hatszáz lejes sorozatot ötszáz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Nyolcvanlej értékű könyvet kap **ingyen** den előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

II. csoport:

- Sch. Alejchem: Leégett nemeselek. (Füzve. Novellás könyv)
- Grotto: Zsidó renaissance. (Kötve. Tanulmány)
- Goldschmidt: Egy zsidósors.** (3 kötetes regény)
- Gorion: József és testvérei. (Bibliai regény)
- Kaczér: Golem ember akar lenni. (Drámai szimbólum)
- Gizskalay: Támár.** (Bibliai regény)
- Sombart: A zsidók jövője. (Tanulm.)
- Paneth: Utazásom a Szentföldön. (Utelirás)

Ezt a 380 lejes sorozatot háromszáz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Harminc lej értékű könyvet kap **ingyen** az UJ KELET minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

III. csoport (ifjúsági könyvek):

- Dr. Bai: Zengő hárfá.
- Nordau: Mesék.
- Kabbalisták és Csodatevők.**
- Paneth: Utazásom a Szentföldön.
- Konrad: Futball ABC.
- Sch. Alejchem: A 13. Robinzon.

Ezt a 130 lejes sorozatot száz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Husz lej értékű könyvet kap **ingyen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

IV. csoport (cionista tanulmányok):

- Sokolov: Uj zsidó.
- Gorelik: Cion és Golus.
- Pinsker: Antoemantipatio.
- Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben.
- Mairovits: Tora és cionizmus.
- Dr. Blank: „Mit akar a cionizmus.
- Goldmann: A zsidó nemzet követelése.

Ezt a 90 lejes sorozatot hetven lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Kisérje figyelemmel további sorozatainkat!

1924 július 4

vámok revizentek: A leg-
ankáját, amely
vonatkozott. A
közölg foglal-
val. Határoza-
at aranyfrank-
restből jelentik:
staigazgatóság a
szerve. Valósi-
n a postai tari-
az aranyfrank
ra.
endelet. Buka-
sági tanács mai
rt kérdésével és
deletet ia.
lae
árd volt, de a
e, ami a keres-
szemben a kima-
kezőképen ala-
magyar korona
svájci frank
—13 85, dollár
70—1080, olasz
00, Berlin —,
na 1075, Zürich
Budapest —,
88 00, marka
sterling 1060,
4 00, olasz lira
dollár 244 00,
00, magyar ko-
34 50—134 50,
ork 561 75—
Páris 2910 00—
rága 1659 00—
elgrád 660 00—
0, Varsó —,
jnoki mérkőzés
az ezévi baj-
szverseny. A
ott játszmákat
án az I. oszt.
ett Straubbal
CAC színeiben
y Dodi pár
l szemben.
matör—Hertha
2:1 (0:0).
meglepetés. A
Rapid—WAF
2:1). **Krakkó:**
álogatott 2:0.
2:0. **Chem-**
4:0 (4:0).
Fürth kombi-
NETEK
kelt akar gyűj-
sszes 18 éven
után felszólít,
k dokumentá-
sékelfizetőnek
edig a pénzzel
zeti Szövetség
ele Ferdinand
kkal fogja az
2. Spanyol-
lló egyetemet,
politikai meg-
zatelepülő zsi-
Spanyolország
n hajlandók a
3. Az előbb
blőslegessé vált
y Bukarestben
letékes helyre
k, miről van

